

Sygn. akt I ACa 593/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Marta Sawicka (spr.)
Sędziowie:	SA Iwona Wiszniewska SA Maria Iwankiewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2015 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w P.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 20 maja 2014 r., sygn. akt I C 858/13

***I zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:***

***1/ zasądza od pozwanego Powiatu (...) w P. na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości (...), Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w P. kwotę 308 794,25 (trzysta osiem tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt cztery złote dwadzieścia pięć groszy) złotych z odsetkami ustawowymi:***

***- od kwoty 243 985,80 złotych od dnia 23 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty;***

***- od kwoty 2 853,60 złotych od dnia 23 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty;***

***- od kwoty 42 126,27 złotych od dnia 7 lipca 2012 roku do dnia zapłaty;***

***- od kwoty 19 828,58 złotych od dnia 25 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty;***

***2/ oddala powództwo w pozostałej części,***

**3/ zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3 613 (trzy tysiące sześćset trzynaście) złotych tytułem kosztów procesu,**

**4/ nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 15 440 (piętnaście tysięcy czterysta czterdzieści) złotych tytułem kosztów sądowych,**

**II oddala apelację w pozostałej części,**

**III zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2 310 (dwa tysiące trzysta dziesięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

**SSA I. Wiszniewska SSA M. Sawicka SSA M. Iwankiewicz**

**Sygn. akt I ACa 593/14**

## UZASADNIENIE

Powód Syndyk masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., w pozwie złożonym w dniu 16 lipca 2013 roku wniósł o zasądzenie od pozwanego Powiatu (...) w P. na rzecz powoda kwoty 400.798,25 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi: od kwoty 47.284,20 złotych od 5 czerwca 2012 r., do dnia zapłaty, od kwoty 288.705,60 złotych od 23 czerwca 2012 r., do dnia zapłaty, od kwoty 2.853,60 złotych od 23 czerwca 2012 r., do dnia zapłaty, od kwoty 42.126,27 złotych od 7 lipca 2012 r., do dnia zapłaty, od kwoty 19.828,58 złotych od 25 sierpnia 2012 r., do dnia zapłaty. Powód wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany Powiat (...) w P. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 20 maja 2014 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanego Powiatu (...) w P. na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 400.798,25 złotych z następującymi odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 47.284,20 złotych od dnia 5 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 288.705,60 złotych od dnia 23 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.853,60 złotych od dnia 23 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 42.126,27 złotych od dnia 7 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 19.828,58 złotych od dnia 25 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty (punkt I);

zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.217 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego (punkt II); nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 20.010 złotych tytułem kosztów sądowych (punkt III).

Sąd Okręgowy wydał wyrok tej treści po dokonaniu ustaleń faktycznych, z których wynikało, że uchwałą nr (...), z 30 kwietnia 2008 r., zarząd powiatu w P. upoważnił B. G. - Dyrektora Zespołu Szkół (...) w P., do składania oświadczeń woli, związanych z budową wielofunkcyjnej hali sportowej przy Zespole Szkół (...) w P., a przy wykonywaniu czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie zobowiązań majątkowych Powiatu (...) wymagana była kontrasygnata Skarbnika Powiatu (...) lub osoby przez niego upoważnionej.

Sąd I instancji ustalił, że uchwałą nr (...), z 14 maja 2008 r., zarząd powiatu w P. upoważnił B. G. - Dyrektora Zespołu Szkół (...) w P., do składania oświadczeń woli, związanych z projektem pn. „Rozbudowa i modernizacja transgranicznej

bazy edukacyjno - sportowej w Zespole Szkół (...) w P. oraz w (...) Gimnazjum w L.", realizowanym w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IV A, programu „Europejska współpraca terytorialna krajów Meklemburgia Pomorze Przednie/Brandenburgia i Rzeczypospolitej Polskiej (Województwo (...)), priorytet 3 „Transgraniczny rozwój zasobów ludzkich oraz wspieranie współpracy transgranicznej w zakresie ochrony zdrowia, kultury i edukacji", działanie 3.2. „Wspieranie współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz publicznych i niepublicznych ośrodków kulturalnych, stowarzyszeń i innych instytucji, działających na rzecz rozwijania kontaktów transgranicznych i integracji", z zastrzeżeniem § 2.

Zgodnie z § 2 uchwały przy wykonywaniu czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie zobowiązań majątkowych Powiatu (...) wymagana była kontrasygnata Skarbnika Powiatu (...) lub osoby przez niego upoważnionej.

Kolejno uchwałą nr (...), z 27 marca 2009 r., zarząd powiatu w P., wskazał Zespół Szkół (...) w P., jako realizatora projektu pn. „Rozbudowa i modernizacja transgranicznej bazy edukacyjno - sportowej w Zespole Szkół (...) w P. oraz w (...) Gimnazjum w L.", realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Celu 3 „Europejska Współpraca Terytorialna - Współpraca Transgraniczna Krajów Meklemburgia -Pomorze Przednie/Brandenburgia - Rzeczpospolita Polska (Województwo (...)), priorytet 3 „Transgraniczny rozwój zasobów ludzkich oraz wspieranie współpracy transgranicznej w zakresie ochrony zdrowia, kultury i edukacji", działanie 3.2. „Wspieranie współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz publicznych i niepublicznych ośrodków kulturalnych, stowarzyszeń i innych instytucji działających na rzecz rozwijania kontaktów transgranicznych i integracji", z zastrzeżeniem § 2 i § 3. Zgodnie z § 2 uchwały, do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych Powiatu (...) związanych z realizacją projektu, upoważnieni zostali: Wicestarosta (...) i Dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. i przy wykonywaniu czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie zobowiązań majątkowych Powiatu (...) wymagana była kontrasygnata Skarbnika Powiatu (...) lub osoby przez niego upoważnionej. Nadzór nad wykonaniem uchwały powierzono Wicestaroscie (...).

W dniu 11 czerwca 2010 r., Zespół Szkół (...) w P. ogłosił zamówienie - roboty budowane „Budowa przyszłolnej wielofunkcyjnej hali sportowej z zapleczem socjalnym dla Zespołu Szkół (...) w P. realizowana w ramach projektu Rozbudowa i modernizacja transgranicznej bazy edukacyjno - sportowej w Zespole Szkół (...) w P. oraz w (...) Gimnazjum w L., dofinansowego w ramach Programu Operacyjnego Celu 3 Europejska Współpraca Transgraniczna Krajów Meklemburgia Pomorze Przednie/Brandenburgia - Rzeczpospolita Polska (Województwo (...)) 2007 - 2013.

Podniósł Sąd, że zgodnie z treścią art. 7.1, Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, wykonanie wskazówek i poleceń Zamawiającego, Wykonawca zobowiązał się do: stosowania się do pisemnych poleceń i wskazówek Zamawiającego w trakcie wykonywania przedmiotu umowy i przedłożenia Zamawiającemu na jego pisemne żądanie, zgłoszone w każdym czasie trwania umowy, wszelkich dokumentów, materiałów i pisemnych informacji, potrzebnych mu do oceny prawidłowości wykonania umowy. Jednocześnie wykonawca mógł podpisać umowę o podwykonawstwo z podwykonawcami pod warunkiem zachowania procedury określonej w art. 647<sup>1</sup> K.c. (art. 7.2.1.). Przy czym zawarcie umowy o podwykonawstwo nie zmieniało zobowiązań Wykonawcy, który był odpowiedzialny za działania, uchybienia i zaniedbania podwykonawcy, jego przedstawicieli lub pracowników w takim samym zakresie jak za swoje działania (art. 7.2.2.). Jeżeli Zamawiający uznał, że kwalifikacje podwykonawcy, jego sposób postępowania na placu budowy lub jego wyposażenie w sprzęt nie gwarantują odpowiedniej jakości wykonania robót lub dotrzymania terminów, Zamawiający, po uprzednim wezwaniu Wykonawcy do usunięcia nieprawidłowości w oznaczonym terminie, miał prawo żądać od Wykonawcy zmiany podwykonawcy (art. 7.2.3.). Jeśli Wykonawca zawarł umowę z podwykonawcą bez zgody Zamawiającego, Zamawiający mógł wypowiedzieć umowę (art. 7.2.4.). Sąd podał, że wykonawca przyjął na siebie obowiązki związane z płatnościami dla podwykonawców, szczegółowo wymienione w specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

W dniu 9 lipca 2010 r., została zawarta umowa nr (...) pomiędzy Zespołem Szkół (...)zwanym Zamawiającym, a Konsorcjum firm: (...) sp. z o.o. - liderem Konsorcjum oraz (...) Sp. z o.o. -członkiem Konsorcjum, zwanym Wykonawcą na wykonanie zadania pn. „Budowa przyszłolnej wielofunkcyjnej hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym przy Zespole Szkół (...) w P.". Umowa została zawarta w wyniku przeprowadzonego postępowania

przetargowego zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r., Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Wyszczególnił Sąd, że na podstawie pkt 2.1 umowy, w oparciu o swoje materiały i swoje urządzenia budowlane, Wykonawca zobowiązał się do wykonania na rzecz Zamawiającego robót budowlanych ramach inwestycji pn.: „Budowa przyszkolnej wielofunkcyjnej hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym przy Zespole Szkół (...) w P.". Stosownie do treści pkt 7.2.1 umowy wykonawca mógł podpisać umowę o podwykonawstwo z podwykonawcami pod warunkiem zachowania procedury określonej w art. 647<sup>(1)</sup> k.c., jednocześnie zawarcie umowy o podwykonawstwo nie zmieniło zobowiązań Wykonawcy. Wykonawca był odpowiedzialny za działania, uchybienia i zaniedbania podwykonawcy, jego przedstawicieli lub pracowników w takim samym zakresie jak za swoje działania (pkt 7.2.2.). Zamawiający miał prawo żądać od Wykonawcy zmiany podwykonawcy w przypadku uznania, że kwalifikacje podwykonawcy, jego sposób postępowania na placu budowy lub jego wyposażenie w sprzęt nie gwarantują odpowiedniej jakości wykonania robót lub dotrzymania terminów. Zamawiający mógł wypowiedzieć umowę, jeśli Wykonawca zawarł umowę z podwykonawcą bez zgody Zamawiającego (pkt. 7.2.4).

Pismem z dnia 27 stycznia 2012 r., Zespół Szkół (...) w P., przedstawił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., ostateczną wersję do realizacji w zakresie kolorystyki i rozmieszczenia boisk oraz wpustów na słupki do siatkówki.

Kolejno pismem z dnia 29 lutego 2012 r., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., wystąpiła do Zespołu Szkół (...) w P., o wyrażenie zgody na zawarcie umowy Nr (...), z podwykonawcą: (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., według art. 647<sup>(1)</sup> k.c.

W dniu 12 marca 2012 r., B. G. - Dyrektor Zespołu Szkół (...) wyraziła powyższą zgodę.

W dniu 12 marca 2012 r., została zawarta umowa dostawy z montażem Nr (...), pomiędzy (...) spółką z o.o. zwaną Zamawiającym, a (...) spółką z o.o. z siedzibą w P.. Sąd ustalił także, że zgodnie z treścią § 1 ust. 1 umowy, w ramach inwestycji pn. „Budowa przyszkolnej wielofunkcyjnej hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym przy Zespole Szkół (...) w P. przy ul. (...)” (Decyzja „Pozwolenie na budowę” Nr (...) Starostwo Powiatowe w P.), realizowanej dla Zespołu Szkół (...) w P. (zwanego Inwestorem). Zamawiający zlecił, a wykonawca przyjął do wykonania wszelkie prace, dostawy i czynności niezbędne do zrealizowania (na gotowo - „pod klucz”) montażu wyposażenia sportowego, którego szczegółowy wykaz i opis ilościowy zawierał Załącznik Nr 2 do tej umowy. Przy czym zgodnie z treścią § 1 ust. 2, umowa obejmowała wykonanie wszelkich prac i czynności niezbędnych do prawidłowego zrealizowania przedmiotu umowy w zakresie rzeczowym, opisanym w projektach budowlanych, projektach wykonawczych, w specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót (ST) z uwzględnieniem ustaleń tej umowy i Załącznika Nr 2 oraz Załącznika Nr 2A do tej umowy i to zostało uwzględnione oraz wycenione w ofercie wykonawcy i cenie tej umowy. Wszelkie odstępstwa od rozwiązań opisanych wymienioną dokumentacją, miały być ustalone i zatwierdzone wyprzedzająco przez Inwestora.

Sąd I instancji podkreślił, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., wykonała roboty związane: z dostawą i montażem koszykówki najazdowej, z dostawą i montażem okładziny ściennej i z dostawą i montażem ścianki wspinaczkowej 2,5 x 7 m zgodnie z zapisami w Dzienniku Budowy, kosztorysem i umową. Wartość tych robót wyniosła 59.038 złotych. (...) spółka z o.o., zapłaciła na rzecz (...) spółki z o.o. z siedzibą w P., kwotę 25.000 złotych za wykonane prace. Sąd zwrócił uwagę, że w dalszej kolejności (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., wykonała roboty związane z dostawą i montażem: siedzisk stałych, trybun składanych, sprzętu i osprzętu koszykówki bocznej, sprzętu do piłki ręcznej, sprzętu do piłki nożnej, zakotwień ściennych drabinek i samych drabinek konstrukcji kotar grodzących, kółek gimnastycznych, z piłkochwykami dodatkowymi, wysokości 3 m, międzyboiskowymi, o wartości 234.720 złotych. Następnie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., wykonała roboty związane z dostawą i montażem zakotwień posadzkowych: do siatkówki, tenisa i bramek, z dostawą i montażem: sprzętu do siatkówki, sprzętu do tenisa w tym 1 kompletu uniwersalnych słupków S., zakotwień ściennych do piłkochwyków i samych piłkochwyków, drążka gimnastycznego, wyposażenia magazynku, sprzętu do badmintonu, o wartości 34.249 złotych. Zauważył Sąd, że część prac związanych z zamontowaniem siedzeń w przedmiotowej hali na zlecenie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., wykonało przedsiębiorstwo PPHU (...) z siedzibą w P., które do chwili obecnej nie otrzymało za wykonane prace żadnego wynagrodzenia.

Pismami z dnia 19 czerwca 2012 r., (...) Sp. z o.o. w P., wezwała (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. i Zespół Szkół (...) w P. do zapłaty, w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma, następujących kwot:

1. 47.284,20 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 5 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty, jako należności wynikającej z niezapłaconej faktury VAT nr (...) z 30 kwietnia 2012 r., na kwotę 72.616,74 złotych, za dostawę i montaż zamówionych, na podstawie umowy nr (...) towarów, z terminem płatności do 4 czerwca 2012 r.;
2. 288.705,60 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 23 czerwca 2012 r., do dnia zapłaty, tytułem należności wynikającej z niezapłaconej faktury VAT nr (...) z 18 maja 2012 r., za dostawę i montaż zamówionych, na podstawie umowy nr (...) towarów, z terminem płatności do 22 czerwca 2012 r.;
3. 2.853,60 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 23 czerwca 2012 r., do dnia zapłaty, tytułem należności wynikającej z niezapłaconej faktury VAT nr (...) z 18 maja 2012 r., za dostawę i montaż zamówionych, na podstawie umowy nr (...) towarów, z terminem płatności do 22 czerwca 2012 r.;
4. 42.126,27 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 7 lipca 2012 r., do dnia zapłaty, tytułem należności wynikającej z niezapłaconej faktury VAT nr (...) z 1 czerwca 2012 r., za dostawę i montaż zamówionych, na podstawie umowy nr (...) towarów, z terminem płatności do 6 lipca 2012 r.

Sąd podał, że w odpowiedzi na powyższe wezwanie do zapłaty, Powiat (...) - Zespół Szkół (...) w P., wskazał brak podstaw prawnych do żądania zapłaty kwot wskazanych w tym piśmie, bowiem w ich ocenie przepis art. 647<sup>(1)</sup> k.c., odnosi się jedynie do podwykonawców robót budowlanych i solidarna odpowiedzialność powstaje tylko w zakresie tego rodzaju świadczeń na rzecz wykonawcy, a powyższego przepisu nie stosuje się do dostaw, czy usług montażu sprzętu sportowego.

Sąd ustalił nadto, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., pismem z dnia 22 czerwca 2012 r., zwróciła się z prośbą do Dyrektora Zespołu Szkół (...) w P., o zapłatę kwoty 67.284,20 złotych na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., z tytułu należnego wynagrodzenia za wykonanie umowy nr (...).

W dniu 27 lipca 2012 r., w związku z brakiem płatności za wykonane prace, przedstawiciele (...) Sp. z o.o. w P. i PPHU (...) z siedzibą w P., spotkali się w siedzibie Starostwa Powiatowego w P. z A. R. - Wicestarostą Powiatu (...) w P., która zapewniła ich o dysponowaniu środkami pieniężnymi, które przeznaczone będą na wynagrodzenia dla tych wykonawców. Zaakcentował Sąd, że Powiat (...) zaoferował zarządcy tymczasowemu (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, kwotę 527.234,58 złotych za zbywane przez Zarządcę Tymczasowego (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej ruchomości, które zostały zakupione w dniu 13 listopada 2012 roku.

Pismem z dnia 12 września 2012 r., B. G. - Dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. oraz A. R. - Wicestarostą Powiatu (...) w P., w imieniu Powiatu (...) poinformowały (...) Urząd Wojewódzki w S., między innymi o zawarciu umowy nr (...) z 9 lipca 2010 r., z konsorcjum spółek: (...) Sp. z o.o. oraz (...) spółki akcyjnej, dotyczącej budowy hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym, a także poinformowały o zaakceptowaniu przez Powiat (...) w P. umowy dostawy zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. nr (...) z 12 marca 2012 r.

Postanowieniem z dnia 18 marca 2013 r., w sprawie o sygn. akt VI GU 17/13, Sąd Rejonowy w Wałbrzychu ogłosił upadłość (...) spółki z o.o. w P. obejmującą likwidację jej majątku.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2013 r., syndyk masy upadłości (...) spółki z o.o. w P. w upadłości, obejmującej likwidację majątku, wezwał Zespół Szkół (...) w P. do zapłaty kwoty 400.798,25 złotych tytułem należności za wykonanie przez (...) Sp. z o.o. prac związanych z dostawą i montażem wyposażenia sportowego w wielofunkcyjnej hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym przy Zespole Szkół (...) w P..

W odpowiedzi na powyższe pismo Dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. - B. G. poinformowała, że przedmiotem umowy pomiędzy (...) Sp. z o.o., a (...) Sp. z o.o., była dostawa sprzętu sportowego i w związku z tym nie ma podstaw do zastosowania art. 647<sup>(1)</sup> k.c.

Na podstawie powyższych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że powództwo okazało się zasadne w całości.

Sąd wskazał, że podstawę prawną żądania stanowił art. 647<sup>1</sup> k.c. Zważył Sąd, że przedmiotem sporu była kwestia ustalenia, czy umowa nr (...) z dnia 12 marca 2012 r., była umową o roboty budowlane w rozumieniu art. 647 k.c. i następnych, a w przypadku pozytywnej odpowiedzi kwestią sporną było również, czy powoda można uznać za podwykonawcę w rozumieniu art. 647<sup>1</sup> k.c. Sąd dokonując ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie oparł się przede wszystkim na materiale dokumentarnym zgromadzonym w sprawie, którego treść i formę żadna ze stron nie zakwestionowała. Przy ustaleniu stanu faktycznego Sąd wziął pod uwagę zeznania złożone przez wszystkich świadków, którzy w sposób spójny i wiarygodny przedstawili sposób działania stron postępowania w zakresie zawarcia obu umów oraz ich realizacji. Przy czym podniósł Sąd, że dokumenty złożone do akt sprawy przez strony nie były przez żadną z nich kwestionowane, w związku z tym Sąd w całości dał im wiarę.

Zdaniem Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że umowa nr (...) z dnia 12 marca 2012 r., zawarta przez powoda z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., była umową o roboty budowlane, mimo zatytułowania jej: „umowa o dostawę z montażem”. Dokonując kwalifikacji prawnej umowy Sąd zważył, że o charakterze umowy przesądza między innymi zakres prac wymienionych w umowie. Argumentując, Sąd nadmienił, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie uznaje się, że o zakwalifikowaniu umowy, jako umowy o roboty budowlane, o jakiej mowa w art. 647 i następnych k.c., decydują cechy przedmiotowe umowy. Jeżeli zatem przedmiotem umowy jest przedsięwzięcie o większych rozmiarach, zindywidualizowanych właściwościach fizycznych i użytkowych, a w umowie ponadto przewidziano wymóg projektowania i zindywidualizowany nadzór, to umowę należy kwalifikować jako umowę o roboty budowlane. Zdaniem Sądu, nie budzi wątpliwości fakt zakwalifikowania umowy nr (...) z dnia 12 marca 2012 r., jako umowy o roboty budowlane w sytuacji, gdy jej przedmiot dokładnie odpowiada definicji obiektu budowlanego zawartej w art. 3 pkt 1-5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., Prawo budowlane, a jej wykonanie polegało na wykonaniu prac określonych w art. 3 pkt 6-8 tej ustawy.

Sąd przenosząc rozważania prawne na grunt przedmiotowej sprawy, wziął pod uwagę, że przedmiotem kwestionowanej przez pozwanego umowy nr (...) nie było wykonanie całego obiektu budowlanego, lecz jego części, stanowiącej część składową finalnego rezultatu. Zdaniem Sądu, nie można zgodzić się, z twierdzeniem, że w umowie o roboty budowlane chodzi wyłącznie o wykonanie określonego budynku, czy obiektu budowlanego w całości, natomiast nie można tak kwalifikować części prac, które złożą się na powstanie obiektu. Wskazał Sąd, że świadczenie z umowy o roboty budowlane może być spełniane częściami, w miarę kończenia poszczególnych etapów prac, stanowiących pewne fragmenty, które składają się na całość obiektu. W ocenie Sądu z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, gdyż umowa Nr (...) była zawarta w ramach budowy przyszłokolejnej wielofunkcyjnej hali sportowej na podstawie umowy nr (...) z dnia 09 lipca 2010 r., zawartej pomiędzy Zespołem Szkół (...) w P. reprezentowanym przez dyrektora B. G., a Konsorcjum firm: (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. Podniósł Sąd, że tego typu inwestycje realizowane są z reguły przez kilku wykonawców, którzy wykonanie poszczególnych etapów prac, w szczególności specjalistycznych zlecają wyspecjalizowanym podwykonawcom, a podwykonawcy wykonują określone fragmenty, czy wyodrębnione części obiektu. W związku z czym Sąd stwierdził, że zarówno całość prac związanych z realizacją inwestycji należy uznać za roboty budowlane, jak również każdy etap prac zmierzających do ukończenia inwestycji stanowi część robót budowlanych.

W ocenie Sądu treść całej umowy bez wątplenia świadczy o tym, że umowę (...) należy kwalifikować, jako umowę o roboty budowlane w rozumieniu art. 647 k.c. Powód jako wykonawca, na podstawie przedmiotowej umowy, był zobowiązany nie tylko do dostawy odpowiedniego wyposażenia sportowego, ale również do jego montażu, rozumianego jako składanie elementów w zespoły konstrukcyjne, stanowiące wyposażenie sportowe hali w oparciu o dokumentację techniczną i zgodnie z zasadami wiedzy technicznej. Tego typu działanie powoda, w ocenie Sądu,

zakwalifikować należało jako roboty budowane w zakresie montażu w rozumieniu art. 3 pkt 7 ustawy - Prawo budowlane. Czynności montażowe polegały bowiem na zainstalowaniu urządzeń sportowych w hali sportowej, będących wyposażeniem trwale z nią związanych. O tym, iż przedmiotowa umowa jest umową o roboty budowlane świadczy również treść § 2 ust. 6 umowy, zgodnie z którym wszystkie podstawowe materiały oraz wszystkie wyroby i urządzenia, przeznaczone do wykonania przedmiotu umowy musiały zostać zaakceptowane przez kierownika budowy zamawiającego. Zdaniem Sądu, ta okoliczność również potwierdza stanowisko o uznaniu tej umowy za umowę o roboty budowlane, gdyż strony powierzyły nadzór nad wykonaniem umowy kierownikowi budowy, czyli podmiotowi, który nie nadzoruje realizacji umowy o dostawę. Nie uszło również uwadze Sądu, że powód i główny wykonawca - (...) sp. o.o. z siedzibą w S. przewidziały również w § 13 ust. 1 umowy, że w sprawach nie uregulowanych niniejszą umową, obowiązywać będą postanowienia Kodeksu Cywilnego oraz ustawy „Prawo Budowlane”. Zapis ten bez wątplenia świadczy o tym, że zamiarem stron i celem umowy było uregulowanie ich wzajemnych praw i obowiązków wynikających w umowie, nie tylko na gruncie kodeksu cywilnego, ale także ustawy - Prawo budowlane, która ma zastosowanie przy realizacji robót budowlanych. Nadto zauważył Sąd, iż gdy uwzględni się, że umowa zawiera postanowienia charakterystyczne dla umowy o roboty budowlane, jak: projekt budowlany, specyfikacja techniczna wykonania i odbiór robót, normy techniczno -budowlane, kierownik budowy, przedmiot budowy zgodny z ustawą - Prawo budowlane, przekazanie placu budowy, roboty dodatkowe, należy dojść do wniosku, że umowa na którą powołuje się powód, była umową o roboty budowlane.

Powyższe fakty w ocenie Sądu bez wątplenia stoją w sprzeczności z argumentacją zaprezentowaną przez pozwanego, a polegającą na negowaniu uznania umowy Nr (...) za umowę o roboty budowlane. Zdaniem Sądu, strona pozwana nie wykazała zasadności podniesionego zarzutu w tym zakresie.

Sąd orzekający wziął tu pod uwagę fakt, że powód był jednym z niewielu na terenie kraju firm, trudniących się wyposażeniem hal sportowych i dostarczaniem sprzętu do obiektów sportowych i dlatego umowa o wykonanie inwestycji w tej części została zawarta z podmiotem, mającym swoją siedzibę w znacznej odległości od P.. Jednocześnie zauważył Sąd, że z treści zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, niezaprzeczonych przez pozwanego, wynikało jednoznacznie, iż demontaż wszystkich urządzeń trwale zamontowanych w powstającej hali, celem zamontowania tych urządzeń w innym obiekcie, był niemożliwy. Wszelkie urządzenia, w tym w szczególności komplety siedzisk, zostały dopasowane do powstającej hali i nie nadawały się do użytku w innej hali. Pozwany zresztą „zakupił” te urządzenia, nie demontując ich z hali sportowej i korzysta z nich do chwili obecnej w takim zakresie, w jakim zostały przez powoda wykonane, dostarczone i zamontowane. Należność za wszelkie urządzenia, uznane i sprzedane przez syndyka, jako ruchomości, pozwany zapłacił syndykowi masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości, według ceny ustalonej przez syndyka, w postępowaniu likwidacyjnym spółki (...). Przed sprzedażą tych urządzeń nie zostały one w ogóle zdemontowane. Nikt nie podjął nawet próby demontażu urządzeń. Konkludując wskazał Sąd, że umowa Nr (...), z której powód wywodzi swoje roszczenie, jest umową o roboty budowlane w rozumieniu art. 647 k.c. i tym samym powód mógł wystąpić z powództwem opartym o art. 647<sup>1</sup> § 5 k.c., przeciwko pozwanemu, jako inwestorowi. Umowa została zawarta, a następnie realizowana w ramach inwestycji - zamówienia publicznego na roboty budowlane. Zdaniem Sądu, gdyby uznać zasadność zarzutu pozwanego o braku przesłanek do uznania tej umowy jako umowy o roboty budowlane, to przyjąć należałoby również brak możliwości realizacji tej umowy w ramach procedury przetargu nieograniczonego, skoro ustawa regulująca te kwestie nie zna pojęcia umowy o montaż.

Sąd I instancji mając na uwadze fakt, że B. G. - Dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. w dniu 12 marca 2012 r., wyraziła zgodę na zawarcie umowy nr (...) pomiędzy (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o., w piśmie z dnia 29 lutego 2012 r., to zdaniem Sądu występowały przesłanki z art. 647<sup>(1)</sup> § 5 k.c., zgodnie z którym zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Odnosząc się do zarzutu bezskuteczności zgody wyrażonej przez Dyrektora Zespołu Szkół (...) w P. na zawarcie umowy nr (...), która nie była uprawniona do zaciągnięcia zobowiązania wobec powoda, gdyż zgoda ta nie była opatrzona kontrasygnatą skarbnika lub osoby przez niego upoważnionej, to na wstępie zważył Sąd, że na podstawie umowy nr (...)

z dnia 09 lipca 2010 r., Zamawiającym był Zespół Szkół (...) w P., reprezentowany przez dyrektora B. G.. Nadto stwierdził Sąd, że B. G. jako dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. upoważniona została uchwałą zarządu powiatu w P. nr (...) z dnia 30 kwietnia 2008 r. i uchwałą nr (...) z dnia 14 maja 2008 r. do składania oświadczeń woli związanych z projektem i budową wielofunkcyjnej hali sportowej przy Zespole Szkół (...) w P., ale tylko przy wykonywaniu czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie nowych zobowiązań majątkowych Powiatu (...) wymagana była kontrasygnata Skarbnika Powiatu (...) lub osoby przez niego upoważnionej. Nadmieniał Sąd, że w momencie wyrażania zgody przez B. G. w dniu 12 marca 2012 r. na zawarcie umowy wykonawcy z powodem była ona na podstawie uchwały nr (...) zarządu Powiatu w P. z dnia 27 marca 2009 r., upoważniona wraz z Wicestarostą (...) do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych Powiatu (...) związanych z realizacją opisanego projektu. Sąd nie był w stanie uznać, że wyrażenie zgody na zaangażowanie podwykonawcy było czynnością prawną, przy podjęciu której mogło powstać nowe zobowiązanie majątkowe Powiatu (...) i w związku z tym wymagana była kontrasygnata Skarbnika Powiatu (...) lub osoby przez niego upoważnionej.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że w toku realizacji budowy przyszkolnej wielofunkcyjnej hali sportowej z zapleczem socjalnym dla Zespołu Szkół (...) w P., A. R. - Wicestarostą (...), sprawująca nadzór nad wykonaniem uchwały nr (...) z dnia 27 marca 2009 r., spotkała się w dniu 27 lipca 2012 r. przedstawicielami (...) Sp. z o.o. w P. oraz PPHU (...) z siedzibą w P. w siedzibie Starostwa Powiatowego w P. i podczas tego spotkania zapewniła ich o dysponowaniu środkami pieniężnymi, które przeznaczone miały być na wynagrodzenie dla tych wykonawców. Zdaniem Sądu, tego typu zachowanie Wicestarosty Powiatu (...) stanowiło potwierdzenie oświadczenia woli B. G. - dyrektora Zespołu Szkół (...) w P.. W ocenie Sądu A. R. spotykając się z przedstawicielami wykonawców wiedziała o wyrażeniu zgody przez B. G. na zawarcie umowy wykonawcy z powodem i mimo ciążącego na niej obowiązku nadzoru nad wykonaniem uchwały nr (...), nie kwestionowała w żaden sposób prawidłowości wyrażenia tej zgody, co doprowadziło w ostateczności do zakończenia budowy hali sportowej. W konsekwencji, Sąd uznał, że zarzut podniesiony przez pozwanego, a dotyczący bezskuteczności wyrażonej zgody przez B. G. jest bezzasadny, skoro przedstawiciele strony pozwanej przez cały okres realizacji umowy przez powoda nie kwestionowali tego faktu, a wręcz potwierdzili go w piśmie skierowanym do (...) Urzędu Wojewódzkiego w S.

Sąd I instancji uznał, że Powiat (...) ponosi odpowiedzialność solidarną z (...) sp. z o.o. na podstawie art. 647<sup>1</sup> § 5 k.c., bowiem ziściły się wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego. Jednocześnie Sąd mając na uwadze przepis art. 366 § 1 k.c. wskazał, że od woli powoda zależało, od którego z dłużników solidarnych, wymienionych w art. 647<sup>1</sup> § 5 k.c., będzie dochodził żądanej należności w całości lub w części, w związku z czym powód mógł zatem żądać zapłaty od pozwanego.

Zaakcentował Sąd, że powód domagał się zapłaty kwoty 400.798,25 złotych, na którą składały się: 47.284,20 złotych jako część należności wynikającej z niezapłaconej w całości faktury VAT nr (...) z 30 kwietnia 2012 r., opiewającej na kwotę 72.616,74 złotych. Termin płatności faktury upłynął 4 czerwca 2012 r.; 288.705,60 złotych tytułem należności wynikającej z niezapłaconej faktury VAT nr (...), z 18 maja 2012 r. Termin płatności faktury upłynął 22 czerwca 2012 r.; 2.853,60 złotych tytułem należności wynikającej z niezapłaconej faktury VAT nr (...) z 18 maja 2012 r. Termin płatności faktury upłynął 22 czerwca 2012 r.; 42.126,27 złotych tytułem należności wynikającej z niezapłaconej faktury VAT nr (...) z 1 czerwca 2012 r. Termin płatności faktury upłynął 6 lipca 2012 r.; 19.828,58 złotych, wynikającej z faktury VAT nr (...), z 20 lipca 2012 r. Termin płatności faktury upłynął 24 sierpnia 2012 roku. Przy czym pozwany nie zakwestionował żadnej z faktur, ani w zakresie ujętych w nich poszczególnych etapów prac, ani w zakresie kwot, na które poszczególne faktury opiewały. Podniósł Sąd, że pozwany przeczył jedynie istnieniu obowiązku realizacji należności wynikających z faktur, po swojej stronie. Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uznał żądanie skierowane przeciwko pozwanemu, o zapłatę kwot wynikających z faktur za zasadne.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w treści art. 98 § 1 k.p.c. Mając na uwadze, iż pozwany przegrał proces w całości został zobowiązany do zwrotu na rzecz powoda poniesionych przez niego kosztów, na które składała się kwota 7.200,00 zł wynagrodzenia pełnomocnika powodów na podstawie § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności



radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349) oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 20.010 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postaci opłaty sądowej od pozwu, biorąc pod uwagę, że stosownie do treści art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010, poz. 90 Nr 594 - tekst jednolity) kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodził się pozwany, zaskarżając wyrok w całości i jednocześnie mu zarzucając:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez błędne ustalenie, że sprzęt sportowy dostarczony i zamontowany przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na podstawie zawartej przez tą spółką z (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. umowy o dostawę i montaż z dnia 12 marca 2012 r. numer (...) zwanej dalej „Umową na dostawę i montaż” jest trwale związany z obiektem hali sportowej przy Zespole Szkół (...) w P. zwanej dalej „Halą” i nie może być zdemontowany a w konsekwencji błędne ustalenie, że przedmiot Umowy na dostawę i montaż wchodził w skład Hali, błędne ustalenie, że pozwany potwierdził dokonaną przez pełnomocnika B. G. z przekroczeniem pełnomocnictwa czynność wyrażenia zgody na zawarcie przez (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. Umowy na dostawę i montaż, błędne ustalenie, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. nie dokonał przelewu na rzecz B. K. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P. P. H. U. (...) z siedzibą w P. kwoty 92.004 zł z wynagrodzenia przysługującego mu na podstawie Umowy o dostawę i montaż od (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P.,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

1) art. 647 k. c. w związku z art. 65 § 2 k. c. w związku z art. 47 § 2 k. c. oraz art. 3 pkt 1-5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane oraz art. 3 pkt 6-8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane przez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że przedmiotem Umowy o dostawę i montaż było wykonanie robót budowlanych,

2) art. 647<sup>1</sup> k. c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozwany jest solidarnie zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia powodowi na podstawie tego przepisu pomimo, że wbrew błędnym ustaleniom Sądu pierwszej instancji przedmiot Umowy o dostawę i montaż nie jest trwale związany z obiektem Hali i w związku z tym nie wszedł w jej skład oraz poprzez błędną interpretację i uznanie, że wyrażenie przez inwestora zgody na zawarcie przez generalnego wykonawcę umowy z podwykonawcą nie stanowi zaciągnięcia przez inwestora zobowiązania o zapłatę podwykonawcy wynagrodzenia należnego mu na podstawie umowy zawartej pomiędzy generalnym wykonawcą a podwykonawcą,

3) art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym w związku z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że pomimo, iż w budżecie pozwanego i w planie finansowym Zespołu Szkół (...) w P. środków na poczet wynagrodzenia podwykonawców (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. i pomimo braku kontrasygnaty Skarbnika lub osoby przez niego upoważnionej pod oświadczeniem B. G. o wyrażeniu zgody na zawarcie Umowy o dostawę i montaż pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. a (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. czynność ta została dokonana skutecznie,

4) art. 103 k. c. w związku z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że ustna deklaracja Wicestarosty (...) złożona wobec podwykonawców (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. podczas spotkania z nimi w dniu 27 lipca 2012 r. o dysponowaniu środkami pieniężnymi, które przeznaczone będą na wynagrodzenie dla tych podwykonawców stanowi dokonane przez pozwanego potwierdzenie dokonanej przez B. G. z przekroczeniem zakresu udzielonego jej upoważnienia czynności

wyrażenia zgody na zawarcie Umowy o dostawę i montaż pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. a (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P.,

3. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie:

1) art. 6 k. c. i art. 232 zdanie pierwsze k. p. c. w związku z art. 244 § 1 k.p.c. poprzez zasądzenie powództwa pomimo, że powód nie wykazał powództwa co do zasady bowiem nie wykazał, że Umowa o dostawę i montaż stanowi umowę o roboty budowlane oraz nie obalił wynikającego z treści dokumentu urzędowego -sporządzonego przez syndyka masy upadłości (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. spisu ruchomości, iż określony w nim sprzęt sportowy stanowiący min. przedmiot Umowy o dostawę i montaż jako zbiór rzeczy ruchomych nie jest trwale związany z obiektem Hali i w związku z tym nie wykazał, że przedmiot Umowy o dostawę i montaż wszedł w skład Hali oraz, że pozwany potwierdził dokonaną przez pełnomocnika B. G. z przekroczeniem pełnomocnictwa czynność wyrażenia zgody na zawarcie przez (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. Umowy na dostawę i montaż,

2) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów poprzez błędne ustalenie, że Umowa o dostawę i montaż stanowi umowę o roboty budowlane, błędne ustalenie, że sprzęt sportowy dostarczony i zamontowany przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na podstawie Umowy na dostawę i montaż jest trwale związany z obiektem Hali i nie może być zdemontowany a w konsekwencji błędne ustalenie, że przedmiot Umowy na dostawę i montaż wchodził w skład Hali, błędne ustalenie, że pozwany potwierdził dokonaną przez pełnomocnika B. G. z przekroczeniem pełnomocnictwa czynność wyrażenia zgody na zawarcie przez (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. Umowy na dostawę i montaż, błędne ustalenie, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. nie dokonał przelewu na rzecz B. K. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą P. P. H. U. (...) siedzibą w P. kwoty 92.004 zł z wynagrodzenia przysługującego mu na podstawie Umowy o dostawę i montaż od (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P.,

3) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania przyczyn, dla których Sąd pierwszej instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodu z dokumentu -sporządzonego przez syndyka masy upadłości (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. spisu ruchomości zgłoszonego na rozprawie w dniu 03 marca 2014 r. na okoliczność, iż sprzęt dostarczony przez (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. nie stanowił przedmiotu umowy na roboty budowlane oraz dowodów z dokumentów w postaci kopii wezwania do zapłaty z dnia 24.02.2014 r. skierowanego do pozwanego oraz załączników do niego a w szczególności umowy cesji z dnia 20 kwietnia 2012 r. zawartej pomiędzy powodem a B. K. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą P. P. H. U. (...) z siedzibą w P. zgłoszonego na rozprawie w dniu 6 maja 2014 r. przez pozwanego na okoliczność dokonania przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelewu na rzecz B. K. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) z siedzibą w P. kwoty 92.004 zł z wynagrodzenia przysługującego mu na podstawie Umowy o dostawę i montaż od (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P..

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty wniosł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie oddalenie powództwa w części tj. w zakresie kwoty 92.004 zł,
2. ewentualnie uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za pierwszą instancję oraz kosztów postępowania apelacyjnego w tym, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,
4. przeprowadzenie dowodu z dokumentów:

a) sporządzonego przez syndyka masy upadłości (...) Sp. z o. o z siedzibą w P. spisu ruchomości zgłoszonego na rozprawie w dniu 03 marca 2014 r. znajdującego się w aktach na okoliczność, iż sprzęt dostarczony przez (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P. nie stanowił przedmiotu umowy na roboty budowlane;

b) kopii wezwania do zapłaty z dnia 24.02.2014 r. skierowanego do pozwanego oraz załączników do niego a w szczególności umowy cesji z dnia 20 kwietnia 2012 r. zawartej pomiędzy powodem a B. K. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą P. P. H. U. (...) z siedzibą w P. zgłoszonego na rozprawie w dniu 6 maja 2014 r. przez pozwanego na okoliczność dokonania przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelewu na rzecz B. K. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P. P. H. U. (...) z siedzibą w P. kwoty 92.004 zł z wynagrodzenia przysługującego mu na podstawie umowy o dostawę i montaż od (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P.

5. przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do niniejszej apelacji;

6. przeprowadzenie dowodu ze wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Prokuratura Rejonowa Szczecin - Zachód sygn. akt: 2 Ds. 1518/14 na okoliczność rzeczywistej kwoty wynagrodzenia przysługującego pozwanemu na podstawie Umowy o dostawę i montaż,

7. zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia prowadzonego obecnie przez Prokuraturę Rejonową Szczecin - Zachód sprawy za sygnaturą akt: 2 Ds. 1518/14 na okoliczność rzeczywistej kwoty wynagrodzenia przysługującego pozwanemu na podstawie umowy o dostawę i montaż.

W uzasadnieniu szczegółowo umotywowwał zarzuty podniesione w petitum apelacji.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powód wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów procesu według norm przepisanych.

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja okazała się częściowo uzasadniona.

Pozwany podniósł w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który to zarzut Sąd Apelacyjny uznaje za całkowicie chybiony i gołosłowny. Wskazać należy, że aby zarzucić skutecznie naruszenie przepisu art. 233 § 1 KPC skarżący powinien wskazać, jaki konkretnie dowód mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał za wiarygodny i mający moc dowodową albo za niewiarygodny i niemający mocy dowodowej, i w czym przy tej ocenie przejawia się naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów (por. wyrok SN z 18 stycznia 2002 r., sygn. akt I CKN 132/01). Kwestionowanie dokonanej przez Sąd oceny dowodów nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (por. postan. SN z 10 stycznia 2002 r., sygn. akt II CKN 572/99). Stwierdzić także należy, iż jeżeli z materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu,

na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z 27 września 2002 r., sygn. akt II CKN 817/00). Apelacja tak wymaganych zarzutów nie przedstawia i nie wykazuje, aby ocena dowodów oraz oparte na niej wnioski były dotknięte powyższymi uchybieniami. Uzasadnienie apelacji sprowadza się do przedstawienia własnego stanowiska skarżącego korzystnego dla niego w oparciu o dokonanie subiektywnej oceny materiału dowodowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dokonał w sprawie prawidłowej oceny dowodów, które stanowiły podstawę ustalonego przez ten Sąd stanu faktycznego sprawy.

Zwrócić należy jedynie uwagę, że jakkolwiek Sąd I instancji dopuścił dowód z umowy cesji z wierzytelności z dnia 20 kwietnia 2012 roku, tym niemniej nie poddał go ocenie w kontekście zarzutu zgłoszonego przez stronę pozwaną. Sąd Apelacyjny nadmienia, że powyższa kwestia zostanie rozważona przez Sąd Apelacyjny w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Apelacyjny podnosi, że w przedmiotowej sprawie spór koncentrował się wokół trzech elementów, mianowicie czy umowę zawartą przez generalnego wykonawcę z podwykonawcą należy traktować jako umowę o roboty budowlane, w związku z czym, czy w niniejszej sprawie miała zastosowanie solidarna odpowiedzialność inwestora w postaci powiatu (...) za wynagrodzenie należne podwykonawcy. Kolejno, czy wyrażenie zgody na zawarcie umowy głównego wykonawcy z podwykonawcą wymagało kontrasygnaty skarbnika. Ostatecznie, czy z przedłożonej umowy cesji części wierzytelności za wykonane na budowie obiektu prace wynika jej wpływ na zasadność dochodzonego roszczenia.

Odnosnie charakteru zawartej umowy oraz kwestii związanej z wymogiem uzyskania kontrasygnaty skarbnika powiatu na dokonywanie określonych czynności, to Sąd Apelacyjny w całości podziela stanowisko Sądu I instancji w tych dwóch zasadniczych kwestiach.

Podkreślenia wymaga, że spór pomiędzy stronami dotyczył przede wszystkim kwalifikacji umowy nr (...) z dnia 12 marca 2012 r., zawartej przez powoda z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.. W tym miejscu wskazać trzeba, że wykładnia systemowa prowadzi do wniosku, że przepisy zawarte w art. 647<sup>1</sup> KC należy interpretować łącznie z przepisem art. 647 KC, który określa istotne elementy umowy o roboty budowlane, stanowiąc, że jest to umowa, przez którą wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Należy zwrócić uwagę, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie uznaje się, że o zakwalifikowaniu umowy jako umowy o roboty budowlane, o jakiej mowa w art. 647 i następnym kodeksu cywilnego decydują cechy przedmiotowe umowy. Jeżeli zatem jej przedmiotem jest przedsięwzięcie o większych rozmiarach, zindywidualizowanych właściwościach fizycznych i użytkowych, a w umowie nadto przewidziano wymóg projektowania i zindywidualizowany nadzór, to umowę należy kwalifikować jako umowę o roboty budowlane. Wskazuje się też, iż zasadniczym kryterium rozróżnienia umowy o dzieło i umowy o roboty budowlane jest ocena realizowanej inwestycji stosownie do wymagań - Prawa budowlanego (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998 roku, II CKN 653/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 207; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2007 roku, I CSK 51/07, niepubl; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2004 roku, III CK 51/07). W każdym przypadku świadczenie wykonawcy musi jednak prowadzić do powstania obiektu. Podkreślić wypada, że w art. 647 KC używa się określenia "obiekt", podczas gdy w art. 3 pkt 1-5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.) zawarta jest jedynie definicja "obektu budowlanego". Zestawienie tych pojęć wskazuje, że nie są one tożsame, albowiem pojęcie kodeksowe ma szersze znaczenie, określane często w doktrynie jako każdy zmaterializowany rezultat będący efektem robót budowlanych. Tak też pojęcie to rozumiane jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Z tego względu przyjmuje się, że dopuszczalne jest, aby przedmiotem umowy o roboty budowlane nie było wykonanie całego obiektu budowlanego, lecz jego części, albo prac, których rezultatem nie jest wykonanie całego obiektu ani nawet jego dającej się wyodrębnić części, a które jednak składają się na wykonanie obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2011 roku, II CSK 63/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 marca 2013 roku, VI ACa 1230/12).

Rozważyć w związku z tym należy, czy i w jakim zakresie powyższe cechy powinna spełniać umowa zawarta pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą, o których mowa w art. 647<sup>(1)</sup> § 2 i 3 KC. Należy zwrócić uwagę, że jakkolwiek przepis art. 647<sup>(1)</sup> § 2 KC posługuje się sformulowaniem umowa o roboty budowlane, to jednak jest oczywiste, że powyższa czynność nie musi odpowiadać kodeksowej regulacji umowy o roboty budowlane zawartej w art. 647 KC, chociażby z tego względu, że nie jest zawierana pomiędzy inwestorem a wykonawcą, a ponadto jej zakresem nie musi być wykonanie wszystkich robót budowlanych przewidzianych w umowie głównej (o czym świadczy treść art.

647<sup>(1)</sup> § 1 in fine KC, w którym mowa jest o zakresie robót, który wykonawca będzie wykonywał osobiście lub za pomocą podwykonawców). W istocie przyjąć trzeba, że ustawodawca posłużył się w tej mierze skrótem myślowym, którego celem było określenie, że umowa zawierana przez wykonawcę z podwykonawcą (oraz umowa zawierane przez kolejnych podwykonawców) powinna mieć za swój przedmiot wykonywanie robót budowlanych objętych przedmiotem umowy o roboty budowlane zawartej przez inwestora z wykonawcą. W orzecznictwie wskazuje się, iż możliwość zastosowania art. 647<sup>(1)</sup> § 5 in fine KC do umów zawieranych przez wykonawcę z podwykonawcą będzie zależny od przedmiotu świadczenia zarówno wykonawcy, jak podwykonawcy. Mianowicie, umowa z podwykonawcą spełniać będzie warunki umowy z podwykonawcą w rozumieniu art. 647<sup>(1)</sup> KC, jeżeli prace wykonywane przez podwykonawcę prowadzić będą do wykonania danego obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu, przy czym w sensie prawnym umowa taka może zostać zakwalifikowana także jako umowa o dzieło (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2008 roku, I CSK 106/08, OSNC 2009/3/64). Dla przyjęcia, że mamy do czynienia z umową o podwykonawstwo robót budowlanych, istotne znaczenie mogą mieć także takie elementy, jak: związek powierzanych robót z rozwiązaniami technicznymi ujętymi w projekcie budowlanym obiektu budowlanego i pozwoleniu na budowę czy zinstytucjonalizowany nadzór nad jego wykonaniem (vide Michał Behnke, Bogna Czajka - Marchlewicz, Dorota Dorska - Havaris: Umowy w procesie budowlanym). Z tego względu w orzecznictwie sądowym wyrażono pogląd, że dyspozycją art. 647<sup>(1)</sup> KC, nie jest np. umowy zawierane przez wykonawcę z dostawcą maszyn i urządzeń potrzebnych do wykonania robót budowlanych, jak też umowy zawierane przez wykonawcę z dostawcą materiałów budowlanych (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2008 roku, I CSK 106/08, OSNC 2009/3/64).

Jak wskazano bowiem wyżej - decydujące znaczenie w tym zakresie ma okoliczność, czy prace wykonywane przez podwykonawcę prowadzą do osiągnięcia zmaterializowanego rezultatu, składającego się na obiekt, będącego przedmiotem umowy o roboty budowlane zawartej przez inwestora z wykonawcą. Zauważyć trzeba także, że taka definicja robót budowlanych pozwala zakwalifikować jako roboty budowlane wszystkie czynności faktyczne składające się na budowę, przebudowę, montaż, remont lub rozbiórkę obiektu budowlanego. Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie, w szczególności umowy (...) oraz jej realizacji przez powoda i działającego na jego zlecenie PPHU (...), z siedzibą w P., prowadzi do wniosku, polegającego na zakwalifikowaniu tej umowy jako umowy o roboty budowlane. W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z § 1 ust. 2 wskazanej umowy, obejmowała ona wykonanie wszelkich prac i czynności niezbędnych do prawidłowego zrealizowania przedmiotu umowy w zakresie rzeczowym opisanym w projektach budowlanych, projektach wykonawczych, w specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, z uwzględnieniem ustaleń tej umowy i Załącznika nr 2 oraz Załącznika nr 2A do tej umowy i to zostało uwzględnione oraz wycenione w ofercie wykonawcy i cenie tej umowy. Wszelkie odstępstwa od rozwiązań opisanych wymienioną dokumentacją musiały zostać ustalone i zatwierdzone wyprzedzająco przez Inwestora. Stosownie do treści § 2 ust. 3 lit. a umowy, Wykonawca zobowiązał się do wykonania przedmiotu umowy profesjonalnie, bezpiecznie, z właściwą organizacją, dobrze jakościowo, zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, przepisami, normami techniczno-budowlanymi i projektami określonymi w tej umowie. Mając na uwadze całą treść umowy oraz powyższe uregulowania dojść należy do wniosku, że umowę (...) należy kwalifikować, jako umowę o roboty budowlane w rozumieniu art. 647 k.c. W okolicznościach niniejszej sprawy mamy do czynienia z sytuacją, gdzie rezultat świadczenia (...) Sp. z o.o. jako podwykonawcy stał się składnikiem obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy (...) Sp. z o.o. w ramach umowy o roboty budowlane realizowane na rzecz Zespołu Szkół (...) w P..

Sąd Apelacyjny akcentuje, że powód jako wykonawca, na podstawie przedmiotowej umowy, był zobowiązany nie tylko do dostawy odpowiedniego wyposażenia sportowego, ale również do jego montażu, rozumianego jako składanie elementów w zespoły konstrukcyjne, stanowiące wyposażenie sportowe hali w oparciu o dokumentację techniczną i zgodnie z zasadami wiedzy technicznej. Wbrew twierdzeniom apelującego prace, które miał wykonywać powód na podstawie umowy, stanowiły pewną funkcjonalną całość, dającą się wyodrębnić i stanowiącą określony rezultat, co przejawiało się chociażby w dokonywaniu czynności montażowych polegających na zainstalowaniu urządzeń sportowych w hali sportowej, będących wyposażeniem trwale z nim związanym jak również wymagano akceptacji Kierownika Budowy Zamawiającego odnośnie wszelkich wyrobów i urządzeń, przeznaczonych do wykonania

przedmiotu umowy. Przy czym powód na podstawie przedmiotowej umowy zobowiązany był nie tylko do dostawy odpowiedniego wyposażenia sportowego, ale również do jego montażu w zespoły konstrukcyjne, które stanowiły trwale wyposażenie hali w oparciu o dokumentację techniczną, zgodnie z zasadami wiedzy technicznej.

Wbrew twierdzeniom apelującego, rezultat świadczenia (...) Sp. z o.o. jako podwykonawcy wszedł w skład obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia generalnego wykonawcy (...) Sp. z o.o. w ramach umowy o roboty budowlane nr (...) z dnia 9 lipca 2010 roku. przedmiotem umowy zawartej przez generalnego wykonawcę (...) Sp. z o.o. ze stroną była inwestycja pn. Budowa przyszkolnej wielofunkcyjnej hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym" prze Zespole Szkół (...) w P.. Nie budzi też wątpliwości, iż (...) Sp. z o.o. w ramach umowy zawartej z generalnym wykonawcą realizowała pewien etap robót objętych umową nr (...) zawartej przez (...) Sp. z o.o. ze stroną pozwaną. Jak już wcześniej wspomniano, prace te były wykonane zgodnie z zakresem rzeczowym opisanym w projektach budowlanych i wykonawczych oraz w specyfikacji technicznej wykonania-i odbioru robót.

W związku z czym uznać należy, że treść przedmiotowej umowy zawierała odpowiednie postanowienia charakterystyczne dla umowy o roboty budowlane. Sekwencja powyższych okoliczności bezsprzecznie wskazuje, że umowa nr (...) jest w istocie umową o roboty budowlane.

Odnosząc się do zarzutu bezskuteczności zgody wyrażonej przez dyrektora Zespołu Szkół (...) w P. na zawarcie umowy nr (...), która w ocenie pozwanego nie była uprawniona do zaciągnięcia zobowiązania wobec powoda, gdyż zgoda ta nie była opatrzona kontrasygnatą skarbnika lub osoby przez niego upoważnionej, to faktem jest, iż uchwała (...) upoważniająca Dyrektora Zespołu Szkół (...) w P. zastrzegala, że przy dokonywaniu czynności prawnych wymagana jest kontrasygnata skarbnika. Tym niemniej z analizy akt przedmiotowej sprawy wynika, że B. G. jako dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. upoważniona została uchwałą zarządu powiatu w P. nr (...) z dnia 30 kwietnia 2008 r. i uchwałą nr (...) z dnia 14 maja 2008 r. do składania oświadczeń woli związanych z projektem i budową wielofunkcyjnej hali sportowej przy Zespole Szkół (...) w P. i jedynie przy wykonywaniu czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie nowych zobowiązań majątkowych Powiatu (...) wymagana była kontrasygnata Skarbnika Powiatu (...) lub osoby przez niego upoważnionej. Jednocześnie należy wskazać, że z art. 48 ust. 3 ustawy o samorządzie powiatowym wprost wynika, że kontrasygnata decyduje o skuteczności umowy. Natomiast konieczność uzyskania kontrasygnaty podyktowana jest głównie ochroną interesów powiatu, albowiem udzielając kontrasygnaty skarbnik potwierdza legalność czynności prawnej oraz fakt dysponowania w budżecie środkami finansowymi na wykonanie zobowiązań, jakie mogą z niej wynikać dla powiatu. Wynika to z faktu, że kontrasygnata jest w istocie swoistym narzędziem dyscypliny budżetowej, w gospodarowaniu mieniem komunalnym, będącym potwierdzeniem (gwarancją), że powiat dysponuje środkami niezbędnymi do wykonania zaciągniętego zobowiązania pieniężnego. Przyjmuje się bowiem, że kontrasygnata nie jest oświadczeniem woli w rozumieniu prawa cywilnego (obligatoryjnym składnikiem umowy), czyli aktem skierowanym na wywołanie określonych skutków prawnych, lecz oświadczeniem wiedzy stwierdzające, iż przystąpienie do umowy przez powiat, będącą jednostką o charakterze budżetowym i dysponującą ograniczonymi środkami finansowymi (publicznymi), nie spowoduje niekorzystnych dla niej skutków finansowych i jednocześnie nie dojdzie do naruszenia przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (A. Oleszko, Wnioski...: R. Greszta, A. Oleszko, Uchybienia formalne...: R. Szarek, glosa do wyroku SN z dnia 27 marca 2000 r., III CKN 608/98, LEX nr 40495; J. Starowicz, Ustawowe prawo pierwokupu...; W. Witalec, Prawne instrumenty...; pismo RIO w Szczecinie z dnia 11 lutego 2008 r., K-0542-5/UG/08, LEX nr 16412). Niezależnie od powyższego należy podnieść, że literalne brzmienie ust. 3 tego przepisu wskazuje, iż od kontrasygnaty uzależniona jest skuteczność czynności, a nie jej ważność. Kontrasygnata skarbnika nie jest bowiem oświadczeniem woli w rozumieniu prawa cywilnego i jej brak w chwili zawarcia umowy nie czyni tej czynności prawnej nieważną. Wskazać należało, iż pewne wątpliwości budził sam charakter oświadczenia o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy nr (...), a w szczególności to, czy mieściło się ono w zakresie pojęcia „oświadczeń woli w sprawach majątkowych” w rozumieniu powołanego przepisu.

Transponując zatem powyższe na grunt niniejszego postępowania, Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że kwestia wyrażenia zgody na zawarcie przedmiotowej umowy nie jest oświadczeniem woli, a oświadczeniem wiedzy, w związku z tym zakres umocowania na podstawie uchwały Dyrektora Zespołu Szkół (...) w P. obejmował dokonanie tej czynności. Zauważyć należy, że powyższej czynności nie można zakwalifikować jako zawarcie umowy, bowiem nie jest złożeniem

oświadczenia woli o zaciągnięciu zobowiązania, a jedynie oświadczeniem wiedzy o tym, że taka umowa jest zawierana. Jednocześnie nie można uznać, że wyrażenie zgody na zaangażowanie podwykonawcy było czynnością prawną, przy podjęciu której miało powstać nowe zobowiązanie majątkowe Powiatu (...). W tym zakresie podkreślić należy, że pismem z dnia 12 września 2012 roku (k. 313) Dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. oraz Wicestarostą Powiatu (...) w P. w imieniu Powiatu (...) poinformowały (...) Urząd Wojewódzki w S., między innymi o zawarciu umowy nr (...) z 9 lipca 2010 r., z konsorcjum spółek: (...) Sp. z o. o. oraz (...) spółki akcyjnej, dotyczącej budowy hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym, a także poinformowały o zaakceptowaniu przez Powiat (...) w P. umowy zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. nr (...). Z powyższego wynika, że strona pozwana zaakceptowała umowę nr (...) z dnia 12 marca 2012 roku, co w świetle dokumentów zgromadzonych w niniejszej sprawie oraz niekwestionowanych ustaleń Sądu I instancji nie budzi wątpliwości. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wyrażenie zgody na zaangażowanie podwykonawcy było skuteczną czynnością prawną, która nie może być kwestionowana przez pozwanego z punktu widzenia kontrasygnaty skarbnika, bowiem nie mieści się w pojęciu znaczeniowym uchwały jaka została podjęta.

W dalszej kolejności odnosząc się do kwestii odpowiedzialności solidarnej pozwanego Powiatu (...) z (...) Sp. z o.o., to stosownie do treści art. 647<sup>1</sup> § 5 k.c., zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Przepis art. 647<sup>1</sup> §2 k.c. przewidujący konieczność dostarczenia inwestorowi umowy oraz dokumentacji robót reguluje jednak tylko jedną z możliwych procedur wyrażenia zgody przez inwestora, a mianowicie dotyczy przypisania milczeniu inwestora znaczenia zgody na zawarcie umowy przez wykonawcę z podwykonawcą.

Jak wskazano w wyroku SN z dnia 17 października 2008 roku (I CSK 106/08) inwestor odpowiada solidarnie wraz z wykonawcą wobec podwykonawcy na podstawie art. 647<sup>1</sup> § 5 k.c. tylko wtedy, gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach umowy o roboty budowlane. Koniecznym warunkiem zastosowania art. 647<sup>1</sup> § 5 k.c. jest wykonanie robót budowlanych przez podwykonawcę, przez co należy rozumieć zrealizowanie części obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach umowy zawartej z inwestorem. Inwestor może również w sposób czynny wyrazić zgodę na wykonywanie danego zakresu robót budowlanych przez określonego podwykonawcę, a wówczas zastosowanie znajdują ogólne zasady prawa zobowiązań, które umożliwiają wyrażenie tej zgody w dowolny sposób, dostatecznie ujawniający jego wolę. Istotne jest wówczas, aby zgoda inwestora obejmowała wykonywanie robót przez podwykonawcę w aspekcie podmiotowym i przedmiotowym. Wyrażenie tej zgody w sposób czynny może nastąpić również w sposób dorozumiany, a wtedy decydujące znaczenie dla powstania solidarnej odpowiedzialności inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia ma znajomość albo możliwość zapoznania się z istotnymi postanowieniami umowy zawartej z podwykonawcą. Wiedza inwestora o zawarciu i istotnych postanowieniach umowy z podwykonawcą może mieć dowolne źródło, a sama zgoda na jej zawarcie może zostać udzielona bez konieczności przedstawienia inwestorowi umowy lub jej projektu z odpowiednią dokumentacją.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny podnosi, że z pisma z dnia 29 lutego 2012 roku wynika, iż Dyrektor Zespołu Szkół (...) w P. wyraziła zgodę na zawarcie umowy nr (...) pomiędzy (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. Jednocześnie zwrócić należy uwagę, że z analizy akt przedmiotowej sprawy wynika, że Wicestarosta (...) w dniu 27 lipca 2012 roku spotkała się z przedstawicielami (...) Sp. z o.o. w P. oraz PPHU (...) z siedzibą w P. w siedzibie Starostwa Powiatowego w P., w trakcie którego zapewniła ich o dysponowaniu przez Powiat odpowiednimi środkami pieniężnymi na realizację inwestycji. W tym miejscu uznać należy, że Wicestarosta (...) w momencie spotkania wiedziała o wyrażeniu zgody przez Dyrektora Zespołu Szkół (...) w P. na zawarcie umowy przez generalnego wykonawcę z powodów, przy czym nie była przez nią kwestionowana prawidłowość wyrażenia tej zgody. Mając na uwadze powyższe dojść należy do przekonania, że bez wątpienia ziściły się przesłanki odpowiedzialności pozwanego, bowiem bezsprzecznie powód wykonał wszelkie obowiązki wynikające z umowy nr (...) z dnia 12 marca 2012 roku, przy czym z analizy akt przedmiotowej sprawy wynika, iż otrzymał jedynie kwotę 25.000 złotych tytułem wynagrodzenia za dokonane prace. W związku z powyższym w ślad za Sądem Okręgowym uznać należy, że Powiat (...) ponosi solidarną odpowiedzialność z (...) sp. z o.o. na podstawie art. 647<sup>(1)</sup> § 5 k.c.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego chybiony jest zarzut naruszenia art. 328 § 2 KPC. Obraza art. 328 § 2 KPC może być skutecznym zarzutem apelacji tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera tak kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lutego 2001 r. naruszenie przepisu, określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu (art. 328 § 2 KPC), może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (sygn. akt V CKN 606/00). Sytuacja taka w sprawie nie zachodzi. Treść uzasadnienia pozwala na odczytanie sfery motywacyjnej orzeczenia i poddanie go kontroli instancyjnej. Podnieść też należy, iż przepis art. 328 § 2 KPC nie stanowi właściwej płaszczyzny do krytyki trafności przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku ustaleń faktycznych ani ich oceny prawnej (por. wyrok SN z dnia 20 lutego 2008 r., sygn. akt II CSK 449/07). Ponadto wskazać również należy, iż przepis art. 328 § 2 KPC nie określa ani struktury uzasadnienia, ani wymaganej proporcji czy wzajemnych relacji między jego poszczególnymi częściami. Rozmiar wywodów uzasadnienia poświęconych wskazaniu podstawy faktycznej i wyjaśnieniu podstawy prawnej orzeczenia nie jest kryterium dla dokonania oceny zasadności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.

O naruszeniu tego przepisu świadczy dopiero wykazanie, że uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia pozbawione jest konkretnych elementów, o których mowa w art. 328 § 2 k.p.c., jak również wpływu takiego naruszenia na kontrolę treści rozstrzygnięcia. Fakt, iż Sąd Okręgowy nie odniósł się szczegółowo do wszystkich dowodów powoływanych przez pozwanego nie świadczy o naruszeniu omawianego przepisu, mającym wpływ na wynik sprawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zachodzi konieczność uzupełnienia ustaleń i wywodów sądu pierwszej instancji, które wprost wynikają z dowodów dopuszczonych i przeprowadzonych przez Sąd pierwszej instancji, a mianowicie z dokumentów w postaci umowy cesji z dnia 20 kwietnia 2012 roku zawartej między powodem, a B. K. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) z siedzibą w P. na okoliczność dokonania przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelewu na rzecz B. K. prowadzącej działalność gospodarczą P.P.H.U. (...) z siedzibą w P. wierzytelności w kwocie 92.004 złote. Stwierdzić należy, że Sąd I instancji nie zajął się kwestią tej umowy, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. Zauważyć należy, że jakkolwiek Sąd na rozprawie z dnia 6 maja 2014 roku dopuścił dowód z powyższej umowy cesji, tym niemniej nie poddał go ocenie w kontekście zarzutu zgłoszonego przez stronę pozwaną. Godnym zauważenia jest, że z treści zawartej umowy cesji z dnia 20 kwietnia 2012 roku wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelewała na rzecz B. K. wierzytelność przysługującą jej z tytułu części wynagrodzenia należnego z tytułu wykonywania umowy nr (...), które dochodzone jest obecnie przez Syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w niniejszej sprawie. Powyższa okoliczność wynika wprost z treści sformułowanej umowy z dnia 20 kwietnia 2012 roku. Zdaniem Sądu Apelacyjnego umowa cesji z dnia 20 kwietnia 2012 roku niewątpliwie spełnia wszelkie wymagane wymogi, bowiem została podpisana przez osoby umocowane do działania w imieniu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

Sąd Apelacyjny akcentuje, że przedmiotem cesji mogą być również wierzytelności jeszcze niewymagalne lub przyszłe, jednakże w takim wypadku musi istnieć już stosunek prawny, na podstawie którego taka przyszła wierzytelność powstanie. W praktyce oznacza to, że cesja wynagrodzenia za roboty budowlane, które dopiero będą wykonane jest możliwa, ale pod warunkiem istnienia w dacie dokonania cesji umowy o roboty budowlane, z której taka wierzytelność wynika (M. Behnke, B. Czajka - Marchlewicz, D. Dorska, Umowy w procesie budowlanym, Warszawa 2011, s. 267). Wskazać należy, że z umowy cesji z dnia 20 kwietnia 2012 roku wynika, że była to cesja wierzytelności przyszłej, przy czym z analizy akt niniejszej sprawy wynika, że warunki o których mowa w § 1 ust. 3 umowy cesji z dnia 20 kwietnia 2012 roku zostały wypełnione. W związku z powyższym podnieść należy, że należność, o której mowa w § 1 ust. 3 umowy cesji z dnia 20 kwietnia 2012 roku do kwoty 92 004 złote stała się przez cesjonariusza wymagalna.

Odnosząc się do kwestii daty pewnej, to zauważyć należy, że przepis art. 101 ust. 1 p.u.n. odwołuje się do instytucji daty pewnej za pomocą odesłania do art. 590 § 1 k.c. Otóż w sytuacji, w której ogłoszono upadłość kupującego, zastrzeżone prawo własności rzeczy sprzedanej nie wygasa, jeżeli dokument zawierający to oświadczenie ma datę pewną sprzed



ogłoszenia upadłości. Dotyczy to takiego stanu faktycznego, gdzie rzecz ruchoma została wydana kupującemu, a strony uzgodniły przejście prawa własności dopiero z zapłatą całości ceny. W braku odmiennego uzgodnienia przyjmuje się, że przeniesienie własności nastąpiło pod warunkiem zawieszającym. Z powyższym nie mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, bowiem umowa z dnia 20 kwietnia 2012 roku jest umową cesji wierzytelności, a nie umową sprzedaży praw i wierzytelności, a zatem kwestia daty pewnej w rozumieniu art. 101 p.u.n. nie ma zastosowania.

W dalszej kolejności Sąd Apelacyjny dokonując oceny umowy cesji wierzytelności z dnia 20 kwietnia 2012 r. pod względem prawnym ma na względzie brzmienie przepisu art. 127 prawa upadłościowego i naprawczego. Zgodnie z cytowanym art. 127 bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonywane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub osoby trzeciej (ust. 1). Odnosząc się do kwestii czynności, które mogłyby być uznane za bezskuteczne, a dotyczących głównie czynności nieodpłatnych dokonywanych przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Podkreślić należy, że niewątpliwie umowa cesji z dnia 20 kwietnia 2012 roku nie była umową nieodpłatną, nie wykazano także, aby wynikające z niej świadczenia były nieekwiwalentne. Z powyższym nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, bowiem bezsprzecznie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. obciążała należność w wysokości 92.004 złote na rzecz B. K. prowadzącej działalność gospodarczą P.P.H.U. (...) z siedzibą w P. za dostarczony sprzęt w postaci siedzisk w sali sportowej w P. przy Zespole Szkół przy ul. (...).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uznał, że brak podstaw aby zakwestionować ważność umowy cesji wierzytelności z dnia 20 kwietnia 2012 roku. Przy czym Sąd odwoławczy podnosi, że ma ona istotne znaczenie dla oceny, iż syndyk masy upadłości (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. nie jest już uprawniony do dochodzenia tej części wynagrodzenia w wysokości 92.004 złote. Sąd Apelacyjny powyższą kwotę uwzględnił obniżając w efekcie zasądzoną kwotę do 308.794,25 zł. W konsekwencji zaskarżony wyrok podlegał powyższej zmianie na skutek częściowego uwzględnienia apelacji pozwanego (art. 386 § 1 k.p.c.), ponadto zmianie uległ punkt II zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.613 zł tytułem kosztów procesu, jednocześnie zmianie uległ punkt III zaskarżonego wyroku w ten sposób, że nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 15.440 złotych tytułem kosztów sądowych.

W punkcie II. wyroku Sąd Apelacyjny oddalił apelację w pozostałej części na podstawie art. 385 k.p.c. jako bezzasadną z motywów wskazanych na wstępie.

W punkcie III. sentencji Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania za instancję odwoławczą i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.310 zł.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zawarte w punkcie III wyroku wydano stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów - art. 100 k.p.c. Na koszty powoda składała się kwota 5.400 zł wynagrodzenia pełnomocnika według stawki minimalnej, z czego 75% to 4.050 zł. Na koszty pozwanego składała się kwota

20.040 zł opłaty sądowej od apelacji oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 5.400 zł, z czego 25% to 6.360 zł. Różnica na korzyść pozwanego wynosi kwotę 2.310 zł.

Nadto na podstawie przepisu art. 113 ust. 1 k.s.c.u. w zw. z art. 100 k.p.c. i art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 15.440 zł tytułem kosztów sądowych.

I. Wiszniewska M. Sawicka M. Iwankiewicz